

﴿ 14. MEKTUP ﴾

١٤- ﴿ الْمَكْتُوبُ الرَّابِعُ عَشَرَ : فِي بَيَانِ حُصُولِ الْوَقَائِعِ الَّتِي عَرَضَتْ فِي
اِتِّئَاءِ الطَّرِيقِ وَبَيَانِ أَحْوَالِ بَعْضِ الْمُسْتَرْشِدِينَ كَتَبَهُ إِلَى شَيْخِهِ الْمُعَظَّمِ أَيْضًا ﴾

(عَرِيضَةٌ) أَقَلُّ الْعَبِيدِ أَحْمَدُ إِنَّ التَّحَلِّيَّاتِ الَّتِي ظَهَرَتْ فِي مَرَاتِبِ الْأَكْوَانِ وَقَدْ كُنْتُ
عَرَضْتُ بَعْضَهَا فِي الْعَرِيضَةِ السَّابِقَةِ ظَهَرَتْ بَعْدَهَا مَرْتَبَةُ الْوُجُوبِ الَّتِي هِيَ جَامِعَةٌ
لِلصِّفَاتِ الْكُلِّيَّةِ وَتَمَثَّلَتْ فِي صُورَةِ امْرَأَةٍ دَمِيمَةٍ مُسَوَّدَةِ اللَّوْنِ ثُمَّ تَحَلَّتْ بَعْدَ ذَلِكَ
مَرْتَبَةُ الْأَحْدِيَّةِ فِي صُورَةِ رَجُلٍ طَوِيلٍ قَائِمٍ عَلَى جِدَارٍ رَقِيقٍ غَيْرِ مُرْتَفِعٍ وَظَهَرَ كُلُّ
وَاحِدٍ مِنْ هَذَيْنِ التَّحَلِّيَيْنِ بِعُنْوَانِ الْحَقَائِدِ بِخِلَافِ التَّحَلِّيَّاتِ السَّابِقَةِ فَانْهَارَ مَا كَانَتْ
بِهَذَا الْعُنْوَانِ وَعَرَضَ لِي فِي ذَلِكَ الْاِتِّئَاءِ تَمَنَّى الْمَوْتِ وَخَيْلَ لِي كَأَنِّي قَائِمٌ عَلَى
سَاحِلِ الْبَحْرِ الْمُحِيطِ لَأَرْمِي فِيهِ نَفْسِي وَلَكِنِّي مَرْبُوطٌ بِالْحَبْلِ عَلَى وَرَائِي فَلَا يُمَكِّنُ
الدُّخُولُ فِي الْبَحْرِ وَصَارَ مَعْلُومًا لِي أَنَّ ذَلِكَ الْحَبْلَ عِبَارَةٌ عَنِ التَّعَلُّقِ بِالْبَدَنِ فَتَمَنَيْتُ
انْقِطَاعَ ذَلِكَ التَّعَلُّقِ ثُمَّ عَرَضْتُ كَيْفِيَّةَ فَوَجَدْتُ فِي ذَلِكَ الْوَقْتِ بِطَرِيقِ الذُّوقِ
أَنَّهُ لَمْ يَبْقَ فِي الْقَلْبِ مُقْتَضًى غَيْرَ الْحَقِّ سُبْحَانَهُ ثُمَّ وَقَعَ النَّظَرُ عَلَى الصِّفَاتِ الْكُلِّيَّةِ
الْوُجُوبِيَّةِ الَّتِي اكْتَسَبَتْ الْخُصُوصِيَّاتِ بِاعْتِبَارِ الْمَحَالِّ وَالْمَظَاهِرِ ثُمَّ سَقَطَتْ
الْخُصُوصِيَّاتُ عَنْهَا بَعْدَ ذَلِكَ بِالتَّمَامِ وَلَمْ تَبْقَ الصِّفَاتُ إِلَّا بِعُنْوَانِ الْكُلِّيَّةِ الْوُجُودِيَّةِ
وَوَقَعَ النَّظَرُ أَيْضًا عَلَى صُورَةِ تَجَرُّدِهَا عَنِ الْخُصُوصِيَّاتِ وَحِينَئِذٍ صَارَ مَعْلُومًا أَنَّ
الصِّفَاتَ قَدْ أُعْطِيَتْ الْآنَ لِلْأَصْلِ حَقِيقَةً وَقَبْلَ تَجَرُّدِهَا عَنِ الْخُصُوصِيَّاتِ لَمْ يَكُنْ
مَعْنَى لِإِعْطَائِهَا الْأَصْلَ اللَّهُمَّ إِلَّا أَنْ كَانَ عَلَى طَرِيقِ التَّحَوُّزِ كَمَا هُوَ حَالُ أَرْبَابِ
التَّجَلِّيِ الصُّورِيِّ وَتَحَقَّقَ الْفَنَاءُ الْحَقِيقِيُّ فِي هَذَا الْوَقْتِ وَبَعْدَ التَّحَقُّقِ بِهَذِهِ الْحَالَةِ
وَجَدْتُ الصِّفَاتِ الَّتِي فِيَّ وَفِي غَيْرِي عَلَى نَهْجٍ وَاحِدٍ وَارْتَفَعَ امْتِنَانُ الْمَحَالِّ وَتَيَسَّرَ

فِي ذَلِكَ الْوَقْتِ التَّخَلُّصُ عَنْ بَعْضِ دَقَائِقِ أَنْوَاعِ الشَّرِّكِ الْخَفِيِّ فَلَمْ يَبْقَ حِينَئِذٍ الْعَرْشُ وَلَا الْفَرْشُ وَلَا الْمَكَانُ وَلَا الزَّمَانُ وَلَا الْجِهَاتُ وَلَا الْحُدُودُ فَإِنْ تَفَكَّرْتَ فَرَضًا سِنِينَ لَا يَحْصُلُ الْعِلْمُ بِأَنَّ ذَرَّةً مِنَ الْعَالَمِ مَخْلُوقَةٌ ثُمَّ وَقَعَ النَّظَرُ عَلَى تَعْيِينِ نَفْسِي وَالْوَجْهِ الْخَاصِّ الَّذِي فِيهِ وَكَانَ التَّعْيِينُ فِي صُورَةِ ثَوْبٍ بَالٍ مُتَمَرِّقٍ مَلْبُوسٍ لِشَخْصٍ وَعَلِمْتُ أَنَّ هَذَا الشَّخْصَ هُوَ الْوَجْهِ الْخَاصُّ لَكِنْ لَمْ يُتَصَوَّرْ ذَلِكَ بِعُتْوَانِ الْحَقَائِقِ ثُمَّ تَعَلَّقَ النَّظَرُ بَعْدَ ذَلِكَ بِجِلْدٍ رَفِيقٍ فَوْقَ ذَلِكَ الشَّخْصِ مُتَّصِلًا بِهِ ثُمَّ وَجَدْتُ نَفْسِي عَيْنَ ذَلِكَ الْجِلْدِ وَرَأَيْتُ ذَلِكَ الثَّوْبَ الَّذِي هُوَ التَّعْيِينُ أَحَبِّيًا لِنَفْسِي يَعْنِي مُفَارِقًا وَمُتَفَكِّيًا عَنْهُ وَ وَقَعَ النَّظَرُ عَلَى نُورٍ فِي الْجِلْدِ ثُمَّ غَابَ ذَلِكَ النُّورُ بَعْدَ سَاعَةٍ عَنِ النَّظَرِ وَارْتَفَعَ الْجِلْدُ وَالثَّوْبُ أَيْضًا عَنِ النَّظَرِ وَبَقِيَتْ تِلْكَ الْجِهَاتُ السَّابِقَةُ وَلْتَعْرِضْ تَعْبِيرَ صُورَةِ هَذِهِ الْوَاقِعَةِ الْمَذْكُورَةِ عَلَى مَا بَلَغَهُ عِلْمِي لِیَعْلَمَ صِحَّتُهُ وَسَقَمُهُ وَهُوَ أَنَّ الصُّورَةَ الْمَذْكُورَةَ عِبَارَةٌ عَنِ الْعَيْنِ الثَّابِتِ كَالْبَرْزَخِ بَيْنَ الْوُجُوبِ وَالْإِمْكَانِ حَيْثُ افْتَرَقَ كُلُّ وَاحِدٍ مِنْ طَرَفَيْهِ عَنِ الْآخَرِ وَتَحَقَّقَ بِكَمَالِ الْفَرْقِ وَالْجِلْدُ الَّذِي وَقَعَ بَيْنَ الثَّوْبِ وَالنُّورِ بَرْزَخٌ بَيْنَ الْوُجُودِ وَالْعَدَمِ وَوَجَدَانِ نَفْسِي عَيْنَ ذَلِكَ الْجِلْدِ أَخِيرًا إِشَارَةً إِلَى وَصُولِي إِلَى الْبَرْزَخِيَّةِ وَقَدْ كُنْتُ وَجَدْتَنِي سَابِقًا فِي الْوَقَائِعِ بَرْزَخًا بَيْنَ الْوُجُودِ وَالْعَدَمِ وَالظَّاهِرِ أَنَّ ذَلِكَ كَانَ بِالنَّسَبَةِ إِلَى الْآفَاقِ وَهَذَا بِالنَّظَرِ إِلَى النَّفْسِ وَقَدْ ظَهَرَ فِي ذَلِكَ فَرْقٌ آخَرُ أَيْضًا وَلَكِنِّي نَسِيتُهُ وَقْتُ الْكِتَابَةِ هَذَا وَمَا هُوَ الْحَاصِلُ دَائِمًا هُوَ النِّكَارَةُ وَالْجِهَاتُ وَيُظْهِرُ أَحْيَانًا مِثْلَ هَذِهِ الشَّعْبَةِ ثُمَّ يَنْعَدِمُ وَتَبْقَى مَعْرِفَتُهُ وَأَعْجِزُ عَنْ تَعْبِيرِ بَعْضِ الْوَقَائِعِ وَالَّذِي يَقَعُ فِي الْخَاطِرِ مِنْ تَعْبِيرِهِ لَا أَعْتَمِدُ عَلَيْهِ وَبِهَذَا السَّبَبِ اتَّجَسَّرُ فِي الْعَرَائِضِ رَجَاءً حُصُولِ الْيَقِينِ بِتَنْبِيهِ الْحَضَرَةِ وَالْمَرْجُوُّ تَيْسُرُ النُّجَاةِ عَنِ التَّعَلُّقَاتِ الدُّنْيَا بِتَوَجُّهَاتِكُمُ الْعَلِيَّةِ وَالْآفَلَامُ مُشْكِلاً جِدًّا ﴿شِعْرٌ﴾:

مَنْ لَمْ يُعْنِهِ مُهَيِّمٌ وَخَوَاصُّهُ * لَا سَوْدَ صَفْحَتِهِ وَلَوْ هُوَ مِنْ مَلَكٍ

وَالشَّيْخُ طَهْ بْنُ الشَّيْخِ عَبْدِ اللَّهِ التِّيَارِيِّ الَّذِي هُوَ مِنْ مَشَاهِيرِ مَشَائِخِ سَرْهَنْدٍ وَبَيْنَهُ

وَيَبِينَ الْحَاجَّ عَبْدَ الْعَزِيزِ مَوَدَّةً تَامَةً اسْتَدْعَى تَقْبِيلَ الْأَقْدَامِ الْمُبَارَكَةِ وَفِيهِ دَاعِيَةُ الْإِنَابَةِ
وَالدُّخُولِ فِي هَذِهِ الطَّرِيقَةِ الْعَلِيَّةِ الشَّرِيفَةِ وَالتَّجَاؤِ إِلَى بِالصَّدَقِ وَالْإِنْكَسَارِ فَأَمَرْتُهُ
بِالِاسْتِخَارَةِ وَلَهُ مُنَاسَبَةٌ فِي الظَّاهِرِ وَالْأَصْحَابُ الَّذِينَ أَخَذُوا الذِّكْرَ هُنَا مُشْتَغِلُونَ
بِطَرِيقِ الرَّابِطَةِ فِي الْأَكْثَرِ يَجِيءُ بَعْضُهُمْ بِأَخْذِ الرَّابِطَةِ بِالرُّؤْيَا فِي الْوَقَاعَاتِ وَكَانَ
لِبَعْضِهِمْ رَابِطَةٌ قَبْلَ الْمَجِيئِ مِنْ دَهْلَى يَذْهَبُونَ أَوَّلًا بِالْحُضُورِ وَالِاسْتِغْرَاقِ وَبَعْضُ
مِنْهُمْ يُعْطِي الصِّفَاتِ الْأَصْلَ يَعْنِي يَرَاهَا مِنْهُ وَبَعْضُهُمْ لَا وَلَكِنْ لَا يَذْهَبُ مِنْهُمْ أَحَدٌ
عَلَى طَرِيقِ تَوْحِيدِ الْوُجُودِ وَالْأَنْوَارِ وَالْكَشُوفِ وَوَصَلَ الْمَلَأَ قَاسِمٌ عَلَى وَالْمَلَأُ
مَوْدُودٌ مُحَمَّدٌ وَعَبْدُ الْمُؤْمِنِ ظَاهِرًا إِلَى نُقْطَةِ فَوْقَانِيَّةٍ مِنْ مَقَامِ الْجَذْبَةِ وَلَكِنْ الْمَلَأُ
قَاسِمٌ مُتَوَجِّهٌ إِلَى النُّزُولِ وَنُزُولُ الْبَاقِينَ لَيْسَ بِمَعْلُومٍ وَالشَّيْخُ نُورٌ أَيْضًا قَرِيبٌ مِنْ
النُّقْطَةِ وَلَمْ يَصِلْ إِلَيْهَا بَعْدُ وَالْمَلَأُ عَبْدُ الرَّحْمَنِ أَيْضًا قَرِيبٌ مِنَ النُّقْطَةِ وَلَكِنْ فِي الْبَيْنِ
مَسَافَةٌ قَلِيلَةٌ وَحَصَلَ لِلْمَلَأِ عَبْدُ الْهَادِي فِيهِ حُضُورٌ مَعَ الْإِسْتِغْرَاقِ وَهُوَ يَقُولُ أَشَاهِدُ
الْمُطْلَقَ الْمُنَزَّرَةَ جَلَّ شَأْنُهُ فِي الْأَشْيَاءِ بِصِفَةِ التَّنْزِيهِ وَأَرَى الْأَفْعَالَ أَيْضًا مِنْهُ تَعَالَى
وَمَا يُفَاضُ عَلَى الطَّالِبِينَ وَالْمُسْتَعِدِّينَ فَإِنَّمَا هُوَ مِنْ دَوْلَتِكُمْ وَلَيْسَ لِهَذَا الْفَقِيرِ نَصِيبٌ
فِي إِفَاضَتِهِ ﴿ع﴾: أَنَا ذَاكَ أَحْمَدُ لَمْ أَكُنْ مُتَغَيِّرًا * وَقَدْ قُلْتُمْ يَوْمًا فِيمَا بَيْنَ وَاقِعَةٍ مِنْ
الْوَقَائِعِ إِنَّهُ لَوْ لَمْ يَكُنْ فِيهِ مَعْنَى الْمَحْبُوبِيَّةِ لَوَقَعَ تَوَقُّفٌ كَثِيرٌ فِي الْوُصُولِ إِلَى الْمَقْصِدِ
وَيَسْتَمُ الْمَحْبُوبِيَّةُ أَيْضًا بِعَيْنَاتِكُمْ وَلِي مِنْ ذَلِكَ الْكَلَامِ رَجَاءٌ تَامٌ وَهَذِهِ الْجَرَاءَةُ كُلُّهَا
مِنْ ذَلِكَ .

TÜRKÇE ANLAMI

Bu mektup, yolda arız olan bazı vakıaların¹¹⁴ temini ve irşad taliplilerinin hallerinin beyanı ile ilgilidir. İmam-ı Rabbani bu mektubu şeyhi Muhammed Bakibillah'a yazmıştır.

¹¹⁴ Vakıa, misal ya da hitap yoluyla melekût aleminden sâfinin kalbine gelen mana ve hakikader.

Kulların en küçüğü Ahmed'den arzuhal..

Kevnler¹¹⁵ mertebesinde zuhur eden bazı tecellilerin bir kısmını önceki arzuhalimde yazmıştım. Bu tecellilerden sonra külli sıfatları toplayan vücup¹¹⁶ mertebesi zuhur etti. Bu mertebe çirkin ve kara tenli bir kadın suretinde canlandı. Daha sonra, alçak ve ince bir duvarın üstünde uzun boylu bir adam suretinde *ehadiyet*¹¹⁷ mertebesi tecelli etti. Bu iki tecellinin her biri hakkaniyet (gerçeklik) şeklinde zuhur etti. Daha önceki tecelliler ise bu tarzda değildi. Bu sırada bana ölüm isteği arız oldu. Hayalimde, okyanusun sahilinde olduğum ve kendimi okyanusa atacağım canlandı. Fakat bir iple arkama bağlı olduğum için okyanusa atılayamıyordum. Böylece bana malum oldu ki; söz konusu ip bedenimle olan alakamdan ibarettir. Derhal (ölüp) bedenimle olan alakamı kesmek istedim. Sonra özel bir hal zuhur etti. Bu hal sırasında, kalbimde Hak Sübhanehü'den başka kimsenin olmadığını bizzat tadarak öğrendim. Daha sonra mahal ve mahzarları (yer ve yansıma noktaları) açısından hususiyet kesbetmiş külli ve vücubi (ilahî) sıfatlara nazarım ilişti. Ardından anılan sıfatlardan hususiyetler tamamen düştü ve sıfatlar külli ve vücudi (varlıksal)lık başlığı altında kaldılar. Bunun gibi sıfatların hususiyetlerden soyutlanmasına nazarım ilişti. O zaman anladım ki, sıfatlar henüz Asl'a (Zât-ı Pâk-i Sübhâniyeye) gerçekten verilmiş oldu. Hususiyetlerden soyutlanmadan önce bunların asla verilmesinin bir anlamı yokmuş. Şu kadar var ki, suri tecelli¹¹⁸ sahiplerinde olduğu gibi bu ancak mecazen olabilir. Hakiki fenanın gerçekleşmesi bu vakitte olur. Bu halle hallendikten sonra kendimde ve başkalarında olan sıfatları aynı tarzda buldum. Artık (Allah'ın sıfatlarının) mahallerinden de imtiyaz (ayrışıklık) kalkmıştı. Bu sırada bazı derin gizli şirk çeşitlerinden kurtulmak da nasip oldu. Bu vakit ne arş ne fers, ne zaman ne mekan, ne yön ne sınır hiçbir şey kalmadı. Faraza senelerce düşünsem alemde bir zerrenin yaratılmış olduğunu hatırlayamayacak hale geldim.

¹¹⁵ Kevn, oluş. Kevnler mertebesi arşın altındaki halk alemi için kullanılan bir deyimdir. Zira bu alemde bulunan eşya ve olgular sürekli oluş (kevn) ve bozuluş (fesad) hali içindedir.

¹¹⁶ Vücup, varlığı zorunlu ve kendi zatının gereği olmak. Bu özellik sadece Allah'a aittir. Vücup mertebesi, Allah'ın zat, sıfat ve isimlerinin mertebesi.

¹¹⁷ Ehadiyet, lâ-taayyün mertebesi. Allah'ın sıfat ve itibarlardan öte öz zat mertebesi. Bu mertebeye ne his ne de idrak erişemediğinden tarif ve tavsifi imkan dışındadır.

¹¹⁸ Suri tecelli, Allah'ın bir kısım eşyanın suretleriyle sûfiye tecelli etmesi. Sûfilerin rivayet ettiği bir hadiste Allah'ın Peygamber Efendimize bir genç suretinde tecelli etmesi gibi.

Bundan sonra kendi taayyünüm¹¹⁹ ve bana özgü veche¹²⁰ gözüm ilişti. Kendi taayyünüm bir şahıs tarafından giyilen parçalanmış eski bir elbise görüntüsündeydi. Bu şahsın bana özgü vecih olduğunu anladım; fakat bu hakiki şekliyle tasavvur olunmadı. Daha sonra mezkur şahsın üzerinde bedenine yapışık ince bir deriye gözüm ilişti. Ardından kendimi bu derinin aynısı olarak buldum. Taayyünüm sandığım o elbiseyi de kendime yabancı ve kendimden ayrı hissettim. Derinin üzerinde gözüme bir nur ilişti ve bir müddet sonra gözden kayboldu. Ardından deri de elbise de gözden kaybolup geriye önceki habersizlik hali kaldı.

Şimdi elimden geldiğince bu zuhuratın suretini tabir etmeye çalışayım da, bu vesileyle sağlam veya çürük olduğu ortaya çıksın. Yukarıda sözünü ettiğim suret imkanla¹²¹ vücup¹²² arasında geçit konumunda olan ayn-ı sabittir.¹²³ Şöyle ki, her ikisi de uçlarından başlayarak birbirlerinden ayrıldı ve tam bir ayrışıklık gerçekleşti. Elbisenin üzerinde bulunan deri ve nur, varlıkla yokluk arasındaki geçittir. Sonradan kendimi bu derinin aynısı bulmam berzahiyete geçitliğe ulaşmama işarettir. Nitekim önceleri de kendimi varlıkla yokluk arasında bir geçit olarak görmüştüm. O zamanlar gördüğüm afaka (kendimden başkalarına) nisbetle idi. Bu seferki ise, kendime nisbetle oldu. Ayrıca bu seferkinde başka bir fark daha zuhur etmişti ama yazarken onu unuttum. İşte sonunda elime geçen daima bilgisizlik oluyor. Bunun gibi efsunlar zaman zaman zuhur ediyor, sonra yok oluyor ve geriye bilgisi kalıyor.

Bazı zuhuratların da tabirinden aciz kalıyor, içime doğan tabirlere de güvenemiyorum. Bundan dolayı arzuhallerimde bunları yazma cesareti buluyor, hazretlerinizin tenbihi ile kesin kanaat elde etmeye çalışıyorum. Yüksek teveccühleriniz sayesinde düşük işlerle alaka kurmaktan kurtulmayı ümid ediyorum. Aksi takdirde iş son derece çetin ve karışık.

Küme müheymîn¹²⁴ ve adamları yardım etmezse,

¹¹⁹ İmam-ı Rabbani burada kendi varlığının Allah'ın ilmindeki özünü teşkil eden *aynı sabi'ânî* kastedmektedir.

¹²⁰ Burada İmam-ı Rabbani kendi vechi hassını kastedmektedir. Vechi hasla ilgili açıklama *birinci cild 12. mektubun* dipnotunda geçmiştir.

¹²¹ İmkân, varlığı ve yokluğu birbirine eşit olmakla varlığı zorunlu olmamak, yani varlığı kendinden olmamak. Allah'tan başka her şey varlığın imkân düzeyindedir.

¹²² Vücup, varlığı kendinden ve zorunlu olmak. Yokluğu düşünilememek. Allah'ın varlığı bu düzeydedir.

¹²³ Ayn-ı sabit, eşyanın Allah'ın ilmindeki suretleri ki, bunlar cisimler aleminde gördüğümüz eşyanın özlerini teşkil ederler.

¹²⁴ Müheymîn, Allah'ın güzel isimlerinden biri olup "gözetip koruyan" anlamına gelir.

Onun sahîfesi melek'de olsa kapkara olur. (Şiir).

Şeyh Abdullah Niyazi'nin oğlu Şeyh Taha,¹²⁵ mübarek ayaklarınızı öpme talebinde bulunarak bu yüce tarikata intisap isteği gösterdi. Bu amaçla sadakat ve tevazu üzere bana iltica etmiş bulunmaktadır. Kendisine istihare yapmasını emrettim. Dış görünüşü itibarıyla bu işe yatkın birisi olarak görünüyor.

Burada tarikat virdi alan kardeşler çoğunlukla rabita yoluyla meşgul oluyorlar. Bazıları zuhurat görerek rabita almaya geliyor. Bazılarının Delhî'den gelmeden önce rabitaları vardı. İlk önce huzur ve istiğrak hali ile gidiyorlar. Bazıları sıfatları asla (zata) veriyor, yani sıfatları asıldan görüyor. bazıları ise bunu yapamıyor. Fakat hiçbirisi tevhid-i vücûdî, nurlar ve keşifler yolundan gitmiyor.

Molla Kasım Ali, Molla Mevdud Muhammed ve Abdülmümin'e gelince bunlar zahirde cezbe makamının üst noktasına vardılar. Fakat Molla Kasım inişe doğru yöneldi. Diğerlerinin inişi henüz malum değil. Şeyh Nur da bu noktaya yaklaştı, ama henüz tam varmış değil. Molla Abdurrahman da anılan noktaya yaklaştı, ama yine de arada az bir mesafe var. Molla Abdulhadi'de huzur ve istiğrak hali mevcut. Kendisi Mutlak Teala'yı bütün eşyada tenzih üzere bulduğunu ve fiilleri de yine Allah'tan gördüğünü söylüyor.

Müridlere akıtılan feyz ve bereket, ancak sizin devletinizdendir. Bu feyzlerin akıtılmasında fakirin bir payı yoktur. Ben aynı Ahmedim, hiç değişmedim.

Zuhuratların birinde, "Eğer onda mahbubiyet olmasaydı, maksada ulaşmada çok duraklamalar yaşardı." demiş ve inayetinizle mahbubiyeti de açıklamıştınız. Benim bu sözden çok ümidim var. Bütün cüretkarlıklarım bundandır.

﴿ KELİME ANLAMI ﴾

14. فِي بَيَانِ حُصُولِ الْمَكْتُوبِ الرَّابِعِ عَشَرَ : « On dördüncü mektup (Ne haftındadır?) وَبَيَانِ أَحْوَالِ بَعْضِ الْمُسْتَرَشِدِينَ فِي أَثْنَاءِ الطَّرِيقِ (Ne zaman?) Vâkıaların / zuhûratın oluşunun beyanı Ki onlar âriz olmuştur (Ne zaman?)

¹²⁵ Şeyh Abdullah, Serhend'in meşhur şeyhlerinden olup Hacı Abdulaziz'le arasında güçlü bir sevgi bağı bulunmaktadır. (İmam-ı Rabbani).

Ve bazı irşad taliplerinin hallerinin anlatımı hakkındadır كَتَبَهُ İmâm-ı Rabbânî, bu mektubu yazmıştır (Nâime?) إِلَى شَيْخِهِ الْمَعْظَمِ Pek değerli Şeyhine أَيْضًا Öncekiler gibi ➤

إِنَّ التَّحَلِّيَّاتِ Kulların en küçüğü Ahmed'in arzuhâli: عَرِيضَةُ أَقْلٍ الْعَبِيدِ أَحْمَدَ Tecelliler Kevn Fİ مَرَاتِبِ الْأَكْوَانِ Ki, belirmiştir (Nereder?) وَقد كُنْتُ عَرَضْتُ Ben arz etmiştim (Neyi?) Bir kısmını (Nereder?) O tecellilerden sonra belirdi (Neyi?) جَامِعَةً لِلصِّغَاتِ Ki o (Nedir?) مَرْتَبَةُ الْوُجُوبِ Vücûp Mertebesi (Neyi?) Bir kadın sûretinde (Öyle kadın ki?) ثُمَّ تَحَلَّتْ بَعْدَ مُسَوَّدَةِ اللَّوْنِ Çirkin DİMİME Ve göründü (Nasıl?) Ehâdiyet (Neyi?) Sonra bunun ardından tecelli etti / göründü (Neyi?) قَائِمٍ طَوِيلٍ Bir adam sûretinde (Öyle adam ki?) Uzun (Nasıl?) İnce ve yüksek Rَفِيقٍ غَيْرِ مُرْتَفَعٍ (Öyle duvar ki?) Ve duvar üzerinde olan (Neyi?) Belirdi (Neyi?) Bu iki tecelliden her biri (Neyi?) Önceki بِخِلَافِ التَّحَلِّيَّاتِ السَّابِقَةِ Gerçeklik ünvanıyla بِعُنْوَانِ الْحَقَّانِيَةِ (Neyi?) Bu tecellilerin tersine (Neyi?) Zira onlar (Neyi?) Olmamışlardı (Neyi?) Bu ünvanla (Neyi?) Bana arız oldu / doğdu (Neyi?) Bu sırada (Neyi?) Kَأَنِّي قَائِمٌ Ve bana hayal ettirildi ki; (Neyi?) Sanki ben durmaktayım (Nereder?) Okyanus sahilinde عَلَى سَاحِلِ الْبَحْرِ الْمُحِيطِ (Neyi?) Kendimi (Neyi?) Ona atmaya yelteniyorum (Neyi?) Fakat ipe bağlıyım (Nereden?) Arkamdan (Neyi?) Denize (Neyi?) Bana bilinir (Neyi?) İbarettir (Neyi?) Şüphesiz bu ip (Neyi?) Hemen istedim (Neyi?) Bedenle olan bağlantıdan (Neyi?) Bu bağlantının kesilmesini (Neyi?) ثُمَّ عَرَضْتُ Ardından âriz oldu (Neyi?) Kَيْفِيَّةً خَاصَّةً

بِطَرِيقٍ (Nasîfî) Bu vakitte (N'e zaman?) Buldum (N'e zaman?) فَوَجَدْتُ Özel bir hâl
 مُقْتَضًى (N'e?) Kalpte (N'ereder?) فِي الْقَلْبِ Ki kalmamış (N'e zaman?) أَنَّهُ لَمْ يَبْقَ Zevk yoluyla
 ثُمَّ وَقَعَ النَّظَرُ Hak Sübhânehü dışında ihtiyaç duyulan bir şey (N'e?) غَيْرَ الْحَقِّ سُبْحَانَهُ
 KÜLLİ ve VÜCÜBİ عَلَى الصِّفَاتِ الْكُلِّيَّةِ الْوُجُوبِيَّةِ (N'e?) Sonra manevi gözüm ilişti
 الْخُصُوصِيَّاتِ (N'e?) Ki, elde etmişlerdir onlar (N'e?) اَلَّتِي اِكْتَسَبَتْ Sıfatlar üzerine
 (N'angi açıdan?) بِاعْتِبَارِ الْمَحَالِّ وَالْمَظَاهِرِ Özellikler (N'e?) Yer ve görünme / yansıma
 ثُمَّ سَقَطَتْ الْخُصُوصِيَّاتُ Sonra özellikler düştü / kayboldu (N'e?) مِنْهَا
 بِالتَّمَامِ (N'e zaman?) بَعْدَ ذَلِكَ Tamamen (N'e zaman?) Sıfatlardan (N'e zaman?) عَنِهَا
 أَلَا بَعْدُ أَلَا بِعُتُورَانِ الْكُلِّيَّةِ الْوُجُودِيَّةِ Sıfatlar kalmadı (N'e?) وَلَمْ تَبْقَ الصِّفَاتُ
 (N'e?) وَوَقَعَ النَّظَرُ أَيْضًا Vücûdiyye ismiyle kaldı (N'e?) وَوَقَعَ النَّظَرُ Gene manevi gözüm ilişti
 (N'e?) عَنِ الْخُصُوصِيَّاتِ O sıfatların soyutlanması üzerine (N'e?) عَلَى صُورَةٍ تَجَرَّدَهَا
 (N'e?) O zaman (N'e?) مَالُومٌ O özelliklerden (N'e?) وَحِينَئِذٍ أَنِ الصِّفَاتِ
 (N'e?) Şüphesiz sıfatlar (N'e?) قَدْ أُعْطِيَ الْآنَ Şu anda verilmiştir (N'e?) لِلْأَصْلِ Zâta (N'e?)
 (N'e?) عَنِ Sıfatlar soyutlanmadan önce (N'e?) وَقَبْلَ تَجَرُّدِهَا Gerçekten حَقِيقَةٌ
 (N'e?) لَاعْطَانَهَا Bir manası olmamıştır (N'e?) لَمْ يَكُنْ مَعْنًى Özelliklerden (N'e?) الْخُصُوصِيَّاتِ
 (N'e?) اِنْ كَانَ (N'e zaman?) أَلَا أَلَلَّهُمْ Ancak bir mânası olur (N'e?) اَلْأَصْلَ Onları zâta vermenin
 (N'e?) Eğer veriliş olursa (N'e?) عَلَى طَرِيقِ التَّجَوُّزِ Mecaz yoluyla (N'e?) كَمَا هُوَ Tıpkı böyle
 (N'e?) وَتَحَقَّقَ Sûri tecelli sahiplerinin hâli (N'e?) حَالُ أَرْبَابِ التَّجَلِّى الصُّورِىِّ olduğu gibi
 (N'e zaman?) وَبَعْدَ Bu vakitte (N'e zaman?) فِي هَذَا الْوَقْتِ Hakiki fenâ gerçekleşti (N'e?) الْفَنَاءُ الْحَقِيقِىُّ
 (N'e?) وَجَدْتُ Bu halle (N'e?) بِهَذِهِ الْحَالَةِ Gerçekleştikten / tanıştıktan sonra (N'e?) التَّحَقُّقِ
 (N'e?) Ve başkalarında (N'e?) وَفِي غَيْرِى Ki onlar, bende (N'e?) اَلَّتِي فِىِّ بُلْدُم Sıfatları buldum
 (N'e?) اِمْتِيزَارِ الْمَحَالِّ Kalktı (N'e?) وَارْتَفَعَ عَلَى نَهْجٍ وَاحِدٍ (N'e?) Aynı yol üzere
 (N'e?) اَلَّتَّخَلُّصُ Bu vakitte mümkün oldu (N'e?) وَتَيَسَّرَ فِى ذَلِكَ الْوَقْتِ Mahallerin ayrıcalığı
 (N'e?) عَنْ بَعْضِ دَقَائِقِ أَنْوَاعِ الشَّرْكَ الْخَفِىِّ Bazı gizli şirk çeşitlerinin (N'e?) كُتْلُوكُ
 (N'e?) فَلَمْ يَبْقَ حِينَئِذٍ inceliklerinden (N'e?) اَلْعَرْشُ وَلَا الْفَرْشُ وَلَا الْمَكَانُ (N'e?) O taktirde kalmadı
 (N'e?) وَلَا الزَّمَانُ وَلَا الْجِهَاتُ وَلَا الْحُدُودُ Ne arş ne de yer, ne mekan ne de zaman, ne

yönler, ne de sınırlar *فَإِنْ تَفَكَّرْتَ* Eğer düşünseydim *(Ne kadar?)* *فَرْضًا سَنِينَ* Bir *بَيَانَ ذَرَّةً* Bir *(Neye dair?)* *لَا يَحْصُلُ الْعِلْمُ* Bir bilgi ortaya çıkmazdı *(Neden?)* *مِنْ الْعَالَمِ* Âlemden *(Nedir?)* *مَخْلُوقَةً* Mahluktur (âlemden bir küçük parçanın yaratılmış olduğuna dair) *ثُمَّ وَقَعَ النَّظَرُ* Sonra manevi gözüm ilişti *(Ne üzerine?)* *وَالْوَجْهَ الْخَاصَّ* Kendi Teayyün'üme *عَلَى تَعَيُّنِ نَفْسِي* Kendi Teayyün'üme *(Nasıl?)* *فِي صُورَةٍ* Teayyün, idi *وَكَانَ التَّعَيُّنُ* Ki o, bendedir (bana hastır) *الَّذِي فِيَّ* Eski bir elbise süretinde *(Öyle elbise ki?)* *مُتَمَرِّقٍ* Yırtılmış *مَلْبُوسٍ لِشَخْصٍ* Ve bir şahsa giydirilmiş *وَعَلِمْتُ* Bildim ki; *أَنَّ هَذَا الشَّخْصَ* Şüphesiz bu şahıs *(Nedir?)* *لَمْ يَتَصَوَّرْ ذَلِكَ* Ne var ki; *لَكِنْ* O Vech-i Has'tır *هُوَ الْوَجْهَ الْخَاصَّ* Bu canlandırılmamıştı *(Neyle?)* *بِعُنْوَانِ الْحَقَائِقَةِ* Gerçeklik ismiyle *تُتَعَلَّقُ النَّظَرُ* Ardından manevi gözüm ilişti *(Ne zaman?)* *بَعْدَ ذَلِكَ* Bundan sonra *(Neye?)* *بِحِلْدٍ رَقِيقٍ* İnce bir deriye *(Nereden?)* *فَوْقَ ذَلِكَ الشَّخْصِ* Bu şahsın üstünde *(Ne olduğu hâlde?)* *مُتَّصِلًا بِهِ* O şahsa yapışık olduğu halde *ثُمَّ وَجَدْتُ نَفْسِي* Sonra kendimi buldum *(Ne olarak?)* *بُذِلْتُ* Bu elbiseyi *(Neyi?)* *وَرَأَيْتُ* Ve gördüm *أَحْبَبِيًّا لِنَفْسِي* Kendime yabancı olarak *(Nedir?)* *تَعَيُّنُ* Yani *وَمُنْفَكًّا عَنْهُ مُفَارِقًا* Yani *يَعْنِي* O deriden (benden) ayrı ve kopuk olarak *(Neye?)* *فِي الْحِلْدِ* Bir nura *(Nereden?)* *عَلَى نُورٍ* Aniden bakışım ilişti *وَوَقَعَ النَّظَرُ* Deride *(Ne?)* *ذَلِكَ النُّورُ* Bu nur *(Ne zaman?)* *ثُمَّ غَابَ* Ardından kayboldu *(Neden kayboldu?)* *عَنِ النَّظَرِ* Gözden / görüşten *وَأَرْتَفَعَ الْحِلْدُ وَالتَّوْبُ* Görüşten *وَبَقِيَتْ* Ve *(Neden?)* *عَنِ النَّظَرِ* Nur gibi *(Neden?)* *أَيْضًا* Önceki bilgisizlik hâli *وَلْتَعْرِضْ* Arz edelim *(Ne?)* *تِلْكَ الْحَيَالَةُ السَّابِقَةُ* Bu anlatılan vâkıanın şeklinin yorumunu *(Neyi?)* *تُعْبِرُ صُورَةً هَذِهِ الْوَاقِعَةِ الْمَذْكُورَةِ* Ilmim ona ulaşıyor *(Neyi?)* *لِيَعْلَمَ* O da *(Nedir?)* *وَهُوَ* Onun doğruluğu ve yanlışlığı bilinsin diye *عَنِ الْعَيْنِ النَّائِبَةِ* Şüphesiz mezkur şekil *(Neden?)* *عِبَارَةٌ* İbarettir *(Neden?)* *كَالْبَرْزَخِ* Geçit gibi *(Nereden?)* *بَيْنَ الْوُجُوبِ وَالْإِمْكَانِ* Vücûb Aynı sabitten *(Ne gibi?)*

: «شِعْرٌ» Gerçekten جداً Yoksa وَالَا sayesinde Şiir:

Kim ki (Allah) ve Gözetin مَيِّمٌ وَخَوَّاصُهُ (Kim?) Ona yardım etmezse لَمْ يُعِنْهُ Onun sayfası kapkara olur وَكَلَوْهُ مَنْ (Ne?) Melek

Şeyh Abdullah Niyazi'nin oğlu olan Şeyh وَالشَّيْخُ طَهَ بْنُ الشَّيْخِ عَبْدِ اللَّهِ النَّيَازِيِّ Serhend مِنْ مَشَاهِيرِ مَشَائِخِ سَرْهَنْدٍ (Kimdir?) Ki o (babası) الَّذِي هُوَ Tâha وَبَيْنَ الْحَاجِّ عَبْدِ الْعَزِيزِ وَبَيْنَهُ Onunla Şeyhlerinin meşhurlarındandır ABDÜLAZİZ arasında vardır (Ne?) Tam bir sevgi اسْتَدْعَى O (Şeyh Tâha) Mübârek ayaklarınızın öpülmesini تَقْبِيلَ الْأَقْدَامِ الْمُبَارَكَةِ (Ne?) ihtiyaç görmektedir Kendisinde vardır (Ne?) Intisap ve girme davası / isteği دَاعِيَةُ الْإِنَابَةِ وَالذُّخُولِ وفيه وَالتَّجَاؤُ إِلَى Bu değerli Tarikat-ı Aliyye'ye (Ne?) Bana sığındı / başvurdu (Ne?) Sadâkat ve gönül kırıklığı ile بِالْصَّدَقِ وَالْإِنْكَسَارِ Onun وَلَهُ مُنَاسَبَةٌ İstihâreyi بِالْإِسْتِخَارَةِ (Ne?) Bunun üzerine ona emrettim فَأَمَرْتُهُ bu işe uygunluğu vardır (Nerede?) Dış görünüşte فِي الظَّاهِرِ O kardeşler ki; أَخَذُوا الذِّكْرَ Burada (Nerede?) Zikri (tarikatı) aldılar مُشْتَغِلُونَ يَجِيئُ بَعْضُهُمْ فِي الْكَثَرِ Çoğunlukla بِالرُّؤْيَا فِي الْوَاقِعَاتِ Râbîta almaya (Ne?) Râbîta yoluyla meşguldürler بِطَرِيقِ الرَّابِطَةِ Bazısı geliyor (Ne?) Vâkıada gördüğü rüya ile / zuhûratla وَكَانَ لِبَعْضِهِمْ Bazısı için vardır (Ne?) يَذْهَبُونَ أَوَّلًا Dehlî'den مِنْ دَهْلِي Gelmeden önce râbîta (Nerden gelmeden?) قَبْلَ الْمَجِيئِ İlk önce gidiyorlar (Ne?) بِالْحُضُورِ وَالْإِسْتِعْرَاقِ يَعْنِي يَرَاهَا مِنْهُ Sıfatları, zâta veriyor / atfediyor مِنْهُمْ Kimi وَلَكِنْ لَا وَبَعْضُهُمْ لَا Yani o sıfatları zattan görüyor

عَلَى طَرِيقٍ (Nç üzerinde?) HİÇ BİRİ (Kîm?) FAKAT ONLARDAN GİTMİYOR يَذْهَبُ مِنْهُمْ
 وَالْأَنْوَارِ وَالْكَشُوفِ Vahdet-i Vücûd Nurlar ve keşifler yolu
 وَالْمُلَّا مَوْدُودُ Molla Kasım Ali (Kîm?) وَوَصَلَ Vardı
 وَمَوْلَا مَوْلَا مُحَمَّدٍ Molla Mevdûd Muhammed (Hangi açıdan?)
 مِنْ مَقَامٍ (Nerden?) إِلَى نُقْطَةٍ فَوْقَانِيَّةٍ (Nercye?) Zâhiri açıdan
 مُتَوَجِّهَةٌ (Nedir?) وَلَكِنْ الْمُلَّا قَاسِمٌ Ancak Molla Kasım (Nedir?)
 لَيْسَ بِمَعْلُومٍ Diğerlerinin inişi ise İnîşe dönüktür İnişe dönüşüm
 قَرِيبٌ مِنَ النُّقْطَةِ Şeyh Nur da O noktaya
 وَالْمُلَّا عَبْدُ الرَّحْمَنِ أَيْضًا Henüz
 وَلَكِنْ فِي Adı geçen noktaya yakındır Yine Molla Abdurrahman
 وَحَصَلَ لِلْمُلَّا عَبْدُ الْهَادِي (Nç?) Az bir mesafe
 حُضُورٌ مَعَ الْأَسْتِغْرَاقِ (Nç?) O makamda (Nç?) Molla Abdülhâdî'ye hâsıl oldu
 مُشَاهِدَةً O şöyle diyor: وَهُوَ يَقُولُ İstîğrakla birlikte huzur hâli
 الْمُطْلَقِ الْمُنْرَةِ حَلَّ شَأْنُهُ Şânı yüce, noksan sıfatlardan
 بِصِفَةِ التَّنْزِيهِ (Nç?) Eşyada (Nç?) فِي الْأَشْيَاءِ (Nç?) munezzeh Mutlak Teâla'yı
 وَأَرَى الْأَفْعَالَ Ve fiilleri görüyorum Aynı şekilde
 وَمَا يُفَاضُ Feyz olarak akıtılan şey (Kîm
 عَلَى الطَّالِبِينَ وَالْمُسْتَعِدِّينَ Bu yolun taliplerinin ve ona eğilimlilerin üzerine
 مِنْ دَوْلَتِكُمْ Sizin bereketinizden kaynaklanmaktadır
 فِي إِفَاضَتِهِ (Nç?) Bir pay (Nç?) وَلَيْسَ لِهَذَا الْفَقِيرِ Ancak o (Nç?)
 لَمْ أَكُنْ Ben aynı Ahmed'im Mısra: ﴿ع﴾ feyzin akıtılmasında
 وَقَدْ قُلْتُمْ يَوْمًا Değişici (Nç?) Olmadım (Nç?)
 مِنَ الْوَقَائِعِ Vâkıalardan (Nç?) أَنَّهُ (Nç?) Bir vâkıa esnasında
 مَعْنَى (Nç?) Onda (bende) (Nç?) Şunu ki; EĞER OLMASAYDI
 لَوْ كُنْ وَلَوْ كُنْ Elbette çok duraklama olurdu
 وَبَيْنَكُمْ الْمَحْبُوبَةِ Maksada ulaşmada (Nç?) فِي الْوُصُولِ إِلَى الْمَقْصَدِ (Nç?)

sevilmişliği açıklamıştınız أَيْضًا Aynı şekilde (Neyse?) بَعَايَتِكُمْ Yüksek lütfunuzla
 وَلِيَّ Benim için vardır (Neden?) مِنْ ذَلِكَ الْكَلَامِ Bu sözden (Ne?) تَامٌ Tam bir
 ümit وَهَذِهِ الْحَرَاءَةُ Bu cüretkârlık كُلُّهَا Bütün hepsi (Nedendir?) مِنْ ذَلِكَ Bu
 sebeptendir

